
Bedömarutlåtande

för huvudområdet lingvistik, kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning och det internationella masterprogrammet i språkteknologi vid humanistiska fakulteten

Innehåll

Kort bakgrund.....	2
Inledning.....	3
Lingvistik.....	3
Kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning.....	3
Det internationella masterprogrammet i språkteknologi.....	4
Utvärderingskriterier.....	5
Kriterium 1: Måluppfyllelse.....	5
Kriterium 2: Studenters lärande i centrum	7
Kriterium 3: Vetenskaplig grund.....	9
Kriterium 4: Lärare	11
Kriterium 5: Relevans för studenter och samhället.....	12
Kriterium 6: Studentinflytande	13
Kriterium 7: Studiemiljö	15
Kriterium 8: Uppföljning och utveckling.....	15
Styrkor och svagheter	18
Styrkor.....	18
Svagheter.....	19
Vägen framåt.....	22
Vision, strategi och ledning.....	22
Kvalitetshöjande åtgärder	23
Personalsituation och ansvarsfördelning.....	23
Bilaga 1 – underlag.....	25
Bilaga 2 – Program platsbesök.....	29

Kort bakgrund

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling och med stöd i vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå med extern bedömning 2017–2023 utvärdera huvudområdet lingvistik, kommunikationsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning och det internationella masterprogrammet i språkteknologi vid Humanistiska fakulteten.

Den 16 januari 2020 genomfördes ett förberedande möte där bedömarpanelen träffade fakultets- och institutionsrepresentanter för att informeras om och planera utvärderingsarbetet och bestämma arbetsprocessen. Bedömarpanelen fick bekanta sig med Göteborgs universitets och humanistiska fakultetens organisation samt för utvärderingen relevanta policydokument. Panelen fick ett stort underlag med läsanvisningar till sitt förfogande cirka en månad före det första mötet. Det gavs då också tillfälle att ställa frågor. Efter en individuell genomgång av bedömningsunderlaget träffades panelen den 2 mars online för att förbereda platsbesöket som genomfördes den 10–11 mars 2020. Programmet för besöket redovisas i bilaga 2. Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i underlag och intervjuer gemensamt utarbetat utlåtandet. Det preliminära utlåtandet lämnades till *kontaktpersonerna på Humanistiska fakulteten* den 10 april 2020. Därefter har ett antal frågeställningar från institutionen besvarats.

Bedömargruppen har fått tillgång till ett stort material som underlag för utvärderingen, som redovisas i bilaga 2, såsom självvärdering, kursplaner, utbildningsplaner, studievägledningar, scheman, kursvärderingar, kursuppgifter, uppsatser, lärarmaterial, studentinformation, mötesprotokoll och utbildningsstatistik. Utvärderingen baseras på dessa underlag och intervjuer som genomfördes vid de två platsbesöken.

Följande personer har ingått i bedömargruppen:

- Marina Hansson, studentrepresentant, Lunds universitet
- Mats Heide, professor i strategisk kommunikation, Lunds universitet
- Beáta Megyesi, docent och universitetslektor i datorlingvistik, Uppsala universitet
- Sven Strömqvist, professor i lingvistik, särskilt språkinlärning, Lunds universitet.

Inledning

I utvärderingsuppdraget har ingått tre utvärderingsenheter med olika inriktningar och till stora delar olika förutsättningar. Vi börjar därför med en kort beskrivning av de ingående utvärderingsenheterna, nämligen huvudområdet lingvistik, kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning och det internationella masterprogrammet i språkteknologi.

Lingvistik

Utbildningen i lingvistik innehåller grundläggande lingvistisk teori och metod av en god nationell standard. Sammanlagt erbjuds åtta kurser fördelade på grundnivå, fortsättningsnivå och fördjupningsnivå. Dessutom erbjuds en mindre uppsats på fortsättningsnivån och en lite större på fördjupningsnivån. Genomförda kurser kan leda till en kandidatexamen och efter den erbjuds en magisternivå, en mastersnivå samt där- efter en möjlighet till forskarutbildning. Några kurser kan läsas som enskilda kurser. 2018–2019 varierade antalet registrerade studenter på grundnivå mellan elva och tolv, på fortsättningsnivå mellan två och fem samt på fördjupningsnivå mellan en och tre. Registrerade på enskilda kurserna varierade mellan sex och fjorton. Under perioden 2014–2018 varierade prestationsgraden mellan femtionio och sextiofyra procent. Tolv lärare är engagerade i utbildningen. Av dessa har nio en undervisningsbemanning på mellan en och sex procent, och tre har en bemanning på mellan tio och trettio procent. Intäkterna under 2018 var 1 726 000 kr.

Kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning

Detta program ges på svenska och kan leda till en master- eller magisterexamen i kommunikation med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning. Förkunskapskrav för att antas på programmet är kandidatexamen om 180 högskolepoäng eller motsvarande samt Svenska B/Svenska 3 och Engelska A/Engelska 5. Dessutom baseras urvalet på skriftligt antagningsprov som mäter skriftlig språkförmåga och motivation. Programmet omfattar sju kurser för den student som önskar ta en magisterexamen, såsom Kommunikation i tal och skrift, Kommunikation i nya och sociala medier och Kultur och kommunikation. För den student som önskar en masterexamen erbjuds ytterligare sex kurser. Antalet studenter på programmet varierar mellan 31 och 38 helårsstudenter och prestationsgraden har legat mellan 79 procent och 92

procent under de senaste fem åren. Programmets intäkter ligger på cirka 1 691 000 kr.

Det internationella masterprogrammet i språkteknologi

Masterprogrammet i språkteknologi är ett tvärvetenskapligt program som ges på engelska och kan leda till master- eller magisterexamen i språkteknologi. Studenter som antas till programmet har olika bakgrund, bland annat i lingvistik, datavetenskap, kognitionsvetenskap och/eller filosofi och programupplägget och kurserna behöver därför ta hänsyn till en heterogen studentgrupp med olika förkunskaper från olika delar av världen. Inom programmet erbjuds 14 kurser där teoretisk kunskap i lingvistik, datavetenskap och statistik varvas med praktiska färdigheter i programmering för språkteknologiska tillämpningar. Antalet studenter på programmet varierar mellan 15 och 23 helårsstudenter och prestationsgraden har legat på mellan 58 procent och 91 procent under de senaste fem åren. 47 procent av de antagna har tagit ut masterexamen i ämnet sedan 2011. Programmets intäkter ligger på cirka 1 900 000 kr årligen.

Utvärderingskriterier

Medlemmarna i bedömargruppen ser sig själva som kritiska vänner med målet att hjälpa ledning och lärare vid Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori och fakultetsledningen för Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet att ytterligare förbättra kvaliteten i det huvudområde och de två program som ingår i uppdraget. Bedömargruppen har i det följande valt att utgå ifrån de åtta utvärderingskriterier som angavs i Humanistiska fakultetens vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå med extern bedömning 2017–2023 samt efter de olika ämnen och program som granskats. Först går vi igenom de åtta olika kriterierna för respektive utvärderingsenhet, sedan sammanfattar vi styrkor och svagheter och till sist ger vi några råd kring möjliga vägar framåt.

Kriterium 1: Måluppfyllelse

Under måluppfyllelse har vi granskat att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål. Vi har tittat närmare på prestationer, retention till högre nivåer, rutiner för och typer av examination, betyg- och bedömningskriterier, uppsatsers kvalitet och måluppfyllelse, samt hur studenter förbereds för arbetsmarknaden genom exempelvis praktik.

Lingvistik

Utbildningen i lingvistik innehåller grundläggande lingvistisk teori och metod. Utbildningen omfattar även mer tillämpad lingvistik, såsom sociolingvistik och språkteknologi, samt uppsatsskrivande. Dessa innehållskomponenter i lingvistikutbildningen håller en god nationell standard. Undervisningsformerna varierar mellan föreläsningar, laborationer, övningar, seminarier, enskilt arbete och grupparbeten. Examinationsformerna varierar från tentamen till laborationsuppgifter, skriftliga inlämningsuppgifter och uppsats. Progressionen mellan utbildningsnivåerna är genomtänkt. Lärandemålen är tydligt formulerade och undervisningsformer och examinationsformer adekvata.

Det ges två kurser om 15 högskolepoäng vardera på grundnivå, fyra à 7,5 högskolepoäng (inklusive uppsats) på fortsättningsnivå, samt två kurser à 7,5 högskolepoäng plus en uppsats om 15 högskolepoäng på fördjupningsnivå. Några av kurserna kan läsas som enstaka kurser. Prestationsgraden är något låg, runt 60 procent, och retentionen svag från ett drygt tiotal studenter på grundnivån till ungefär hälften så många

på fortsättningsnivån. Av dessa verkar i sin tur hälften gå vidare till fördjupningsnivån. Med dessa modesta tal som bakgrund verkar intresset för att ta enskilda kurser relativt stort: 6 studenter 2018 och 14 studenter 2019.

Vad gäller kvalitetskriterier för bedömning av kandidatuppsats, magisteruppsats och mastersuppsats är dessa nära nog identiska; skillnaden i krav mellan nivåerna är framförallt kvantitativ och därmed blir progressionen otydlig. De exempel på uppsatser som ingår i utvärderingsunderlaget håller en god nationell nivå.

Kommunikatörsprogrammet

De kurser som ingår i kommunikatörsprogrammet är relevanta om antagandet är att kommunikatörens egna kommunikation står i centrum. Intrycket är att den traditionella informatörsrollen har varit förebild vid utformningen av programmet, och att programmet därmed inte är i fas med den snabba utveckling som skett inom branschen. I dag finns det en större förståelse för att organisationers kommunikation endast i liten omfattning utgörs av kommunikatörernas kommunikationsaktiviteter och kampanjer. Snarare är det övriga i organisationen – både medarbetare och chefer – som står för merparten av den strategiska kommunikationen. Med den insikten förändras kommunikatörers arbetsuppgifter mot en mer strategisk och konsultativ roll för att rigga och stödja organisationsmedlemmarnas kommunikation. Det är alltså tveksamt om studenterna på programmet i tillräcklig utsträckning förbereds för en arbetsmarknad.

Utifrån kursplanerna är det svårt att se progressionen på programmet, och framförallt hur programmet svarar på de krav som ställs på dagens kommunikatörer. Det är också svårt att utifrån kursplanerna förstå på vilket sätt kurserna är på avancerad nivå. Intervjuerna med lärarna på programmet bekräftar att det är tveksamt om kurserna befinner sig på avancerad nivå. Utbildningsplanen visar att flera viktiga ämnen lyser med sin frånvaro på programmet. Exempelvis torde det vara lämpligt för kommunikatörer med inriktning mot myndigheter att läsa förvaltningskunskap och statsvetenskap, men även andra centrala områden som företagsekonomi med särskilt fokus på organisationsteori och marknadsföring och marknadskommunikation. De senare är särskilt viktiga då även offentliga organisationer arbetar utifrån en marknadslogik, där inte minst varumärke har en central position.

Liksom är fallet med lingvistikämnet, är kvalitetskriterierna och lärandemålen för magisteruppsats och masteruppsats mer eller mindre desamma. Det finns alltså inte en tydlig progression från magister- till masteruppsats. Bedömningskriterierna för uppsatserna är tydliga och bra, men motsvarar inte de krav som ställs på magister- och masteruppsatser vid andra svenska lärosäten. De exempel på uppsatser som lämnats till bedömargruppen visar också att uppsatserna inte befinner sig på avancerad nivå; problematiseringarna är inte kopplade till forskningsfronten, syftena handlar om att applicera teori eller att beskriva ett fenomen inom en given organisation snarare

än att fokusera på allmän kunskapsgenerering och teoriutveckling. Slutsatserna är inriktade mot den empiriska undersökningen utan att bidra till en teoretisk generalisering inom det studerade området. Uppsatserna är därmed mer en form av konsultrapporter än akademiska uppsatser.

Prestationsgraden är varierande över åren – mellan 70 och 92 procent.

Internationella masterprogrammet i språkteknologi

Utbildningen i språkteknologi håller *mycket god kvalitet* och genomsyras av en tydlig progression genom rimliga förkunskapskrav till högre nivåer. Kursplanerna är adekvata med relevant och tydligt innehåll. Lärandemålen är rimliga, om än många, och kan anses hjälpa studenter att förstå i detalj vad de förväntas kunna vid kursens slut. Kursinnehåll, övningar och examinationsuppgifter av kursöversikter att döma bidrar till att säkerställa att de nationella examensmålen uppnås. Examinationsformer är traditionella och rätt så varierande från salsskrivning och hemtentamen till laborationsuppgifter. Det finns samarbete med näringslivet genom seminarier och möjlighet att genomföra uppsatsarbete i samarbete med företag.

Vad gäller lärandemål för magisteruppsats och mastersuppsats är dessa, precis som i fallet med lingvistik och kommunikatorsprogrammet, identiska och progressionen är därmed otydlig. Institutionen är dock i färd med att avskaffa möjligheten till magisterexamen. De exempel på uppsatser som ingår i utvärderingsunderlaget håller en god nationell nivå med rimliga betyg.

Kriterium 2: Studenters lärande i centrum

För att bedöma att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum har vi tittat på om lärandemålen i kursplanen och kursöversikter är tydliga, om examinationsformer är varierande, ifall betygskriterier finns och är tydliga, om kursvärderingar, genomförs och följs upp, eventuella samarbeten med näringslivet och/eller offentlig förvaltning, lärarnas högskolepedagogiska kompetens och studenters arbetsmiljö.

Lingvistik

Variationen i lärandeaktiviteter och examinationsformer ger rika möjligheter till lärande. Att antalet studenter är så få på fortsättnings- och fördjupningsnivå innebär emellertid en begränsning på möjligheterna att sätta studenternas lärande i centrum, eftersom pedagogiskt framgångsrika arbetsformer såsom gruppövningar och ömsesidig kritik och problemlösning i samspel mellan studenter försvåras. Vad finns det för möjligheter att låta studenterna i lingvistik samläsa vissa kurser med studenterna i filosofi, vetenskapsteori och kommunikatorsprogrammet – ämnen som sedan FLoV-sammanslagningen är organiserade under samma institution? Viss samläsning prövas redan, till exempel en kurs i språkfilosofi på fortsättnings- och fördjupningsnivå samt

en kurs i språkteknologi. Men eftersom detta slags samverkan både handlar om att utnyttja kompetensen inom en och samma institution (FLOV) bättre och om att öka volymen på studenterna, kanske fler gemensamma kursinslag vore värda att pröva, till exempel en generisk kurs i vetenskapsteori.

Det stora antalet lärare (12 st.), av vilka de flesta har en mycket liten undervisningsandel (9 en omfattning mellan 1–6 procent) skapar svårigheter vad gäller gemensam planering av undervisningen och möjligheten att arbeta i lärarlag. Av de tolv lärarna har bara sex genomgått högskolepedagogiska kurser enligt det underlag bedömargruppen fått.

Kommunikatörsprogrammet

Totalt undervisar 35 lärare på programmet (exklusive gästlärare). Av de undervisande lärarna är det endast tre som har kompetens och forskar i de forskningsfält som bör stå i centrum för ett dylikt program. Tillsammans undervisar dessa lärare endast fyra procent av totalen, vilket är en alldeles för låg andel. Av lärarna som är anställda vid institutionen visar underlaget som bedömargruppen fått att endast tre av tolv lärare har högskolepedagogisk utbildning, vilket får betraktas som mycket lågt. Det är ingen tvekan om att övriga lärare som undervisar på programmet har hög kompetens, men de har inte nödvändigtvis kompetens inom kärnområdena. Detta är i sig ett stort bekymmer och ger små förutsättningar för att utveckla kvaliteten på programmet. Under intervjuerna framfördes att gästföreläsare från branschen undervisar på i stort sett samtliga kurser på programmet. Detta är utmärkt. I dokumentationen listas fem praktiker.

Kurserna har en bra blandning av föreläsningar, seminarier och övningar. Även examinationsformerna är varierade. På kurserna är oftast antalet böcker få, t.ex. på kursen Strategisk kommunikation som endast omfattar två, äldre böcker (som är grundböcker). Detsamma gäller för kursen Organisationskommunikation 2 som också endast har två äldre böcker varav båda är att betrakta som grundkurslitteratur. När detta skrivs har bedömarna inte fått tillgång till artikelkompendierna på kurserna och har därför inte kunnat bedöma artiklarnas innehåll och relevans för programmet samt bedöma om mängden litteratur är adekvat för respektive kurs.

Internationella masterprogrammet i språkteknologi

Undervisningen på programmet sätter studenters lärande i centrum i hög utsträckning. Kursplaner innehåller tydliga och rimliga lärandemål som studenter förväntas uppnå. Studenter erhåller kursöversikter med instruktioner där det tydligt framgår vad de förväntas göra under kursens gång. Undervisningen bygger på varierande undervisningsformer; ofta varvas föreläsningar med laborationsuppgifter med inlämningar där studenter får möjlighet att själva implementera och få feedback på sina

kunskaper. Examinationen på kurserna är också varierande från laborationer, inlämningsuppgifter till skriftliga och muntliga prov. Betygskriterierna för uppsatskursen är särskilt tydliga. I programmet ingår även en projektkurs där studenter får möjlighet att genomföra ett mindre språkteknologiskt projekt under handledning utfört på universitet eller på företag. Studenter får också i viss mån möjlighet att interagera med samhället och företag genom inbjudna föreläsare till seminarier.

Svårigheter att anpassa undervisningen till studenters olika bakgrundskunskap har sedan länge varit ett känt problem, som framgår av kursvärderingar samt även under intervjun. En del studenter som inte har någon programmeringsbakgrund sedan tidigare halkar efter eller hoppar av utbildningen. Panelen ser mycket positivt på arbetet med den pedagogiska utvecklingen av första terminen på programmet med hänsyn tagen till studenters olika bakgrundskunskap i programmering som studiet "*Mastering language and computation: how well is teaching of language technology adapted to student learning*", genomfört av lektorn i ämnet, vittnar om.

Kriterium 3: Vetenskaplig grund

Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet är nödvändigt och fullständigt centralt för all universitetsutbildning. Vad som ska menas med detta är emellertid lite oklart. Ett svagare villkor är att den kunskap som förmedlas är framtagen genom en vetenskaplig process. Ett starkare villkor är att studenterna får en närkontakt med de vetenskapliga processer som går ut på att ifrågasätta gammal kunskap och ta fram ny. Vi har tittat bland annat på undervisningens koppling till aktuell forskning, kurslitteraturens sammanställning, undervisning i metodologiska frågor och etiska överväganden och lärarnas expertis.

Lingvistik

Samtliga tolv lärare i lingvistik är aktiva forskare. Tio är disputerade, varav två är professorer, och två är doktorander. Därmed har de undervisande lärarna goda förutsättningar att uppfylla det starkare villkoret.

Kurslitteraturen är adekvat. Möjligtvis är det lite tunt med originalartiklar på engelska från internationella tidskrifter. Lingvistik är i allt väsentligt ett internationellt ämne och det bör återspeglas i kurslitteraturen, inte minst för att underlätta för studenterna att studera vidare i andra länder och konkurrera på en internationell arbetsmarknad.

En allt mer brännande fråga för lingvistiken är forskningsetik. Historiskt sett är etik en central fråga för medicin men inte för humaniora, som i en äldre tradition dominerats av filologi, det vill säga att objektet för undersökningen är texter, inte människor. I takt med att lingvistiken blivit allt mer empirisk – med fältforskning och experiment – samt i takt med samhällets ökade krav på integritetsfrågor (t.ex. GDPR) är etiska överväganden helt avgörande för modern lingvistik. I kursplanerna

för lingvistik kommer etik in först i anslutning till uppsatsarbete på kandidat-, magister- och mastersnivå och då förhållandevis perifert. Det vore önskvärt med en mer komplett introduktion till forskningsetik redan på grund- eller fortsättningsnivå.

Kommunikatörsprogrammet

Majoriteten av lärarna som undervisar på programmet är disputerade. Dessvärre forskar, som nämndes ovan, endast en minoritet av de undervisande lärarna i de centrala fälten för programmet. Det medför att övriga lärare inte kan förmedla diskussionerna som förs vid forskningsfronten och att dessa lärare förmodligen inte har kontakt med representanter för branschen och följer dess utveckling. Det är också svårt för dessa lärare att föreslå relevanta nya böcker och artiklar som studenterna bör läsa. Vidare får det en effekt på kvaliteten på uppsatserna då många av handledarna inte har kompetens i de fält inom vilka studenterna skriver sina arbeten, även om de har utmärkt kompetens i hur man framgångsrikt bedriver ett uppsatsprojekt och skriver en bra uppsats. Det framkom i intervjuerna med studenterna att det är svårt att få en handledare med sakkompetens i de områden som deras uppsatser fokuserar.

En tydlig svaghet med programmet är avsaknaden av kurser i metod och vetenskapsfilosofi. Möjligtvis ingår metod som inslag i en del kurser, men det torde då utgöra en för liten andel för att erbjuda studenterna den metodkompetens som krävs för att genomföra ett bra uppsatsprojekt. Med tanke på att flera av de undervisande lärarna på programmet har en anställning med inriktning mot vetenskapsteori skulle det ligga nära till hands att skapa en 7,5 poängskurs inom detta område. Just djupare kompetens i vetenskapsteori borde vara ett krav för studenter på magister- eller mastersnivå.

Internationella masterprogrammet i språkteknologi

Utbildningen vilar klart på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. En stor majoritet av undervisande personal är disputerade och aktiva, många internationellt etablerade, forskare. Kurslitteraturen återspeglar både teori, metod och tillämpningar och består mestadels av artiklar publicerade i internationella fora samt några läroböcker i ämnet. Uppgifterna är varierande där studenter får förståelse för och färdigheter i såväl formella metoder som olika maskininlärningsalgoritmer. Kurserna behandlar många olika, relevanta delområden inom språkteknologi och såväl kurslitteratur som övningar bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Programmet erbjuder studenterna möjligheten att möta aktuella forskningsfrågor i undervisningen och på seminarier. Uppsatsarbeten kopplas ofta till forskargrupper och kopplingen till aktuell forskning blir därför mycket stark med experter som handledare. Ett utvecklingsområde som programmet skulle kunna fokusera mer på är etiska aspekter på forskning och utveckling i språkteknologi, inte minst med anledning av AI:s utveckling och dess påverkan på samhället.

Kriterium 4: Lärare

Under detta kriterium har vi granskat att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll samt att de har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens.

Lingvistik

Som framgått ovan är den vetenskapliga kompetensen hos de många lärarna i lingvistikutbildningen hög. Däremot bör den högskolepedagogiska kompetensen i lärargruppen förbättras. En risk som behöver belysas är om det höga antalet lärare med låg undervisningsandel inverkar menligt på samspelet mellan lärarna så att kontinuitet och progression mellan kurserna suboptimeras.

Kommunikatörsprogrammet

Det råder ingen tvekan om att lärarna på programmet har hög kompetens. Frågan är dock om det är rätt kompetens. Som nämnts ovan är det många lärare som undervisar på programmet, vilket kan skapa problem i att hålla en röd tråd genom programmet. Intervjuerna gav vid handen att studenterna upplever att lärarna många gånger ger olika information, har olika uppfattningar och idéer om syftet med kurserna vilket är menligt för programmets kvalitet. Alltför få av de undervisande lärarna verkar ha gått högskolepedagogiska kurser. Och eftersom så pass få av lärarna som undervisar på programmet och ingen av de lärare som är anställda vid institutionen forskar inom relevanta områden, är följaktligen den ämnesdidaktiska kompetensen låg.

Internationella masterprogrammet i språkteknologi

Undervisningen bedrivs av lärare (professorer, docenter och bitr. lektorer) samt forskare och doktorander från ett flertal institutioner vid GU (FLoV och Språkbanken) samt Chalmers. Undervisningstimmar motsvarar ca 2,5 heltidstjänster, vilket kan anses vara i proportion till utbildningens omfattning. Den undervisande personalens ämneskompetens är mycket hög och adekvat; alla är aktiva forskare med en stor andel forskning i tjänsten. Under 2018–2019 har ett 20-tal personer medverkat i undervisningen. Utifrån de underlag som lämnats till bedömarpanelen har ungefär endast hälften av den undervisande personalen genomgått grundläggande högskolepedagogisk baskurs (5 högskolepoäng), och endast en fjärdedel har genomgått högskolepedagogisk eller ämnesdidaktisk utbildning motsvarande 10 högskolepoäng eller mer. Framför allt postdoktorer och doktorander verkar sakna högskolepedagogisk utbildning. Panelens bedömning är att fakultetsledningen bör vidta åtgärder för att höja den högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska kompetensen för all undervisande personal oavsett befattning och institutionstillhörighet.

Kriterium 5: Relevans för studenter och samhället

I detta avsnitt redovisar vi huruvida vi funnit att utbildningarna är relevanta för studenternas och samhällets behov, hur väl utbildningen följer samhällets utveckling i förhållande till vad som efterfrågas på arbetsmarknaden samt hur samarbetet ser ut med branschen och med alumner.

Institutionen arbetar aktivt med att ge studenter arbetslivsperspektiv inom sina program och har utarbetat en *Handlingsplan benchmarkingprojekt arbetslivsperspektiv i utbildningen* på initiativ av kvalitetsutskottet vari masterprogrammet i språkteknologi och kommunikatorsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning ingår.

Lingvistik

Lingvistik är inte ett utbildningsprogram och relevansen för studenterna och samhället blir därmed vagare. En erfarenhet som de flesta lingvistikinstitutioner gör är att den typiska studenten har läst andra ämnen innan hen kommer till lingvistik, och att hen vill komplettera sin kompetens eller siktar på att göra en forskarkarriär i ämnet. En yrkesgrupp som gärna läser lingvistisk för att komplettera sin kompetens är språklärare. En mer detaljerad analys av vilka studenter som söker sig till lingvistik samt vad som händer med dem sedan skulle vara till hjälp som underlag för en mer genomtänkt rekryteringsstrategi. En analys av den internationella studentmarknaden kunde också vara intressant. I detta sammanhang vore det också inspirerande med en benchmarkingövning med en ledande lingvistikinstitution i ett annat land. Hur arbetar man där med samverkansfrågor, rekryteringsstrategier etc.?

Kommunikatorsprogrammet

Det är positivt att studenterna på programmet ofta skriver uppsatser på uppdrag från offentliga organisationer och företag. Men det finns också en risk i att låta organisationerna definiera problemen som studenterna ska fokusera i uppsatserna. Det blir oftast en för stor tyngdpunkt på praktiska lösningar, snarare än på teoretisk utveckling. Det är också positivt att det existerar utbildningsdagar och programrådsmöten. Dock är det oklart vilken relation som ledningen för programmet har med branschföreningen Sveriges kommunikatörer. Med tanke på utformningen av programmet och dess kurser, kan man dra slutsatsen att det inte finns en tillräcklig nära koppling till vare sig branschen eller forskningen i strategisk kommunikation. Det föreligger alltså ett stort behov av att säkerställa en nära relation till både denna forskning och till branschen.

Internationella masterprogrammet i språkteknologi

Programmet förbereder studenter för yrkeslivet som språkteknolog eller i angränsande fält som innebär arbete med t.ex. AI och språk. Ämnet utvecklas i snabb takt och utmaningen ligger i att ge en gedigen bas i teori och metod och samtidigt bereda studenter för att självständigt kunna följa utvecklingen och snabbt sätta sig in i nya tekniker. Bedömarpanelens intryck är att programmet inkluderar inslag för att göra just detta. Ett återkommande tema på utbildningsdagar och programrådsmöten är hur man kan inkludera företag och alumni i utbildningen. Studenter får information om arbetsmarknaden och vi ser särskilt positivt på de ansträngningar som görs för att möjliggöra samarbete med industri och förvaltning genom dels uppsatsarbete som genomförs i samarbete med företag, dels praktik (s.k. internships), till exempel på Google.

Kriterium 6: Studentinflytande

Under denna punkt har vi granskat att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen.

Institutionen har tydliga riktlinjer för att säkerställa studentinflytande och tydliggöra studenters, lärares, programledares och administratörers roller och ansvar. Exempelvis finns institutionsgemensamma anvisningar för studentrepresentation i program- och utbildningsråd.

Enligt universitetsgemensamma instruktioner ska varje kurs ha 2–5 studentrepresentanter som representerar klassen. I brist på frivilliga slumpar institutionen fram studentrepresentanter. Svaren från studenterna under intervjutillfället ger dock indikationer på att studenterna inte alltid känner till att studentrepresentanter ska utses, och att lärare inte har informerat om att representanter ska väljas. Bedömarpanelen anser det också problematiskt att processen för tillsättning av studentrepresentanter, beskrivet både i de universitetsgemensamma anvisningarna och i anvisningarna för det internationella masterprogrammet i språkteknologi, i första hand föreskriver att lärare utser studentrepresentanter och att det först är i andra hand som studenterna själva utser dessa representanter inom sig.

Kurser utvärderas systematiskt genom kursvärderingar och kursutvärderingar. Återkoppling till studenterna sker, enligt föreskrifter på universitetsnivå, genom att eventuella förändringar som gjorts förmedlas till studenterna vid introduktionen nästa gång kursen ges. Dessa instruktioner återfinns även i materialet för masterprogrammet i språkteknologi, men inte för kommunikätorsprogrammet eller lingvistik. Under intervjun med studenter framkom det dock att lärare inte alltid erbjuder studenterna möjlighet att fylla i kursvärderingar efter avslutad kurs. Enligt datan i underlaget verkar det också som att svarsfrekvenserna på kursvärderingarna varierar mycket och stundtals kan vara väldigt låga.

Bedömarpanelen ser positivt på att det för hela universitetet finns enhetliga styrdokument som reglerar och beskriver studentrepresentation, lärarnas roll när studentrepresentanter utses samt hur arbetet med kursvärderingar, kursutvärderingar och uppföljning ska se ut. Dock verkar det inte som att alla lärare känner till dessa dokument eller följer dem, något som måste åtgärdas för att uppnå en säkrad studentrepresentation och förhoppningsvis även en högre svarsfrekvens på kursvärderingarna.

Lingvistik

Av bakgrundsdokumenterna att döma finns processerna för studentinflytande i princip på plats, men med bakgrund i svaren från intervjuerna med studenterna kvarstår funderingar på hur det ser ut i praktiken. Exempelvis låter det som ett tufft krav att ha 2–5 studentrepresentanter för klassen när det är så få studenter per kurs.

Utifrån de bakgrundsdokument som tillhandahållits kan det utläsas att svarsfrekvensen på kursvärderingarna ser ut att variera ganska kraftigt. Exempelvis har två av kurserna en svarsfrekvens på 21 procent respektive 29 procent, medan en annan har en svarsfrekvens på 66 procent. För lingvistik som enskilt ämne verkar det inte finnas instruktioner för hur studentrepresentanter ska utses eller hur kursvärdering och kursutvärdering ska struktureras.

Kommunikatörsprogrammet

Utifrån dokumentationen verkar det inte finnas programspecifika instruktioner för hur lärarna inom kommunikatörsprogrammet ska arbeta med hur man tillsätter studentrepresentanter från respektive kurs.

Kursvärderingar och kursutvärderingar genomförs löpande inom programmet. Svarsfrekvensen på kursvärderingarna verkar även här variera stort; i underlaget finns exempel på svarsfrekvenser på mellan 14 procent och 72 procent. I de sammanställda kursutvärderingarna (i delen som heter *Åtgärdsplaner*) samt i det som kallas *Kursrapporter*, finns exempel på lärare som lyfter det som ska förändras och förbättras inför nästa gång kursen ges. Det är dock ibland oklart om kursutvärderingen gjorts tillsammans med en studentrepresentant och ifall lärarna, under introduktionen nästa gång kursen ges, faktiskt tar upp eventuella förändringar och förbättringar som skett.

Internationella masterprogrammet i språkteknologi

Studentinflytande är ett naturligt inslag genomgående på programmet; studenter har representation på såväl möten som på utbildningsdagar (MLT development day) anordnade en gång per termin eller läsår.

Även för MLT verkar svarsfrekvensen på kursvärderingarna variera en del, med exempel från 26 procent till 62 procent enligt dokumentationen. Bedömargruppens bedömning är att programmets hantering av studenternas kursvärdering är adekvat.

Kriterium 7: Studiemiljö

Vi har granskat att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger. Det innebär att lokaler för undervisningen är lämpliga, att det finns tillräckligt med studieplatser, eluttag och datorer under passande tider på dygnet.

Institutionen har nyligen flyttat till nya lokaler och samlar nu alla enheter under samma tak. Studenter upplever att det finns bra med studieplatser, att dessa är tillgängliga under passande tider och att det finns lämplig utrustning i salar och klassrum. MLT kräver i viss utsträckning en annan typ av utrustning för undervisningen i form av labbsalar och datorresurser och utifrån intervjuer med studenter, lärare och annan personal verkar utrustningen och den fysiska arbetsmiljön vara ändamålsenlig.

Om vi ser framåt har institutionen nyligen flyttat till nya, mer ändamålsenliga lokaler. Exakt vad som här ska menas med ändamålsenlighet och hur den nya miljön kan användas för att förbättra lärande är emellertid något man måste arbeta med framöver.

Kriterium 8: Uppföljning och utveckling

Vi har granskat att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs och görs systematiskt.

Utvärdering av utbildningen sker enligt en universitetsgemensam process där studenter efter kursens slut inbjuds att besvara en kursenkät anonymt (kursvärdering). På kursnämndsmöten efter kursens slut och efter att kursenkätresultatet är sammanställt (kursutvärdering) diskuterar lärare, examinator, programledare tillsammans med studentrepresentanter, studievägledare och studieadministratör kursens lärandemål, genomförande, arbetsklimat och förslag på förbättringar. Dessa förbättringar ska sedan presenteras för studenterna under introduktionen vid nästa tillfälle som kursen ges. Bedömargruppen ser positivt på att procedurer för uppföljning finns explicit beskrivna i styrdokument, och i många fall verkar efterlevas.

Lingvistik

Även här verkar de nödvändiga processerna finnas på plats. Men hur effektiva är dessa i praktiken? Det är viktigt att följa upp och utveckla de åtta parametrar (måluppfyllelse, studenters lärande, osv.) som den föreliggande övningen fokuserar. Men därutöver bör bedrivas ett långsiktigt uppföljnings- och utvecklingsarbete i relation till långsiktiga mål och strategier för ämnet, institutionen och fakulteten, gärna med SWOT-analyser som grund. Då behövs en tydligare målbild och tydligare strategier på, säg fem till tio års sikt, något som i dag saknas. En sådan målbild och strategi skulle till exempel ge besked om vilka sidor av lingvistikens man vill profilera nationellt och internationellt och hur man ska prioritera för att nå dit.

Kommunikatörsprogrammet

Liksom beskrivs ovan om lingvistik, är det mest centrala för kommunikatörsprogrammet att ta ett strategiskt grepp om programmet om det ska kunna utvecklas och vara hållbart på lång sikt. Detta program är viktigt för institutionen, eftersom många av lärartjänsterna vid institutionen förutsätter undervisning på programmet. Det är avgörande att institutionen får till ett närmare samarbete med Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) vid Göteborgs universitet genom att upprätta ett formellt avtal för att på så sätt säkerställa och utveckla programmets kvalitet. Ska ett sådant samarbete bli framgångsrikt behöver troligtvis de två institutionerna tillsammans ansvara för programmet och dess utveckling. Som bedömaregruppen ser det finns det två vägar att välja när det gäller kommunikatörsprogrammet. Båda två vägar kommer att med största sannolikhet innebära större studentkullar på programmet. Den ena vägen är att göra om kommunikatörsprogrammet till ett treårigt kandidatprogram. Den andra vägen är att omvandla programmet till ett internationellt tvåårigt masterprogram i samarbete med Master in Communication. I båda fallen är det viktigt att utvecklingen sker tillsammans med JMG.

Internationella masterprogrammet i språkteknologi

Programmet följs upp regelbundet och systematiskt både kvantitativt och kvalitativt på lärarmöten, programrådsmöten och utbildningsdagar (MLT development day) där programmets organisation, innehåll och strategiska frågor (t.ex. om antagning, examination, lärandemål) diskuteras. Kursvärderingar tas upp regelbundet på dessa möten liksom samverkan med det omgivande samhället såsom samarbeten med företag och praktikplatser. Nationella ämnesdagar hålls också årligen i ämnet där ämnesrepresentanter från olika lärosäten i Sverige diskuterar och utbyter erfarenheter. Uppföljning och utveckling av utbildningen sker alltså systematiskt trots många externt rekryterade, tillfälliga lärare som undervisar på enstaka kurser/moment inom programmet.

Det finns några utmaningar, något som är typiskt för språkteknologiprogram i allmänhet. Det ena är studenters olika bakgrund, både kunskapsmässigt och geografiskt/kulturellt. Framför allt studenter som inte har någon bakgrund i programmering och formella metoder har svårt att i tid tillägna sig utbildningen. Att stärka lärarstöd och undervisning i programmering för de studenter som saknar sådan bakgrund och/eller att se över behörighetskravet till programmet är några möjliga alternativ för att komma åt problemet. Det andra problemet handlar om programmets tvärvetenskapliga natur, som ska ge såväl en gedigen bas i ämnet med ämnesfördjupning som bredd inom två år. Programmet rekryterar forskare inom sina respektive områden, men ofta utan högskolepedagogisk eller ämnesdidaktisk kompetens, och utan en holistisk syn på programmets innehåll eller struktur kan långsiktig kursutveckling bli lidande. Panelen rekommenderar att de viktigaste, mest prioriterade satsningarna för de kommande åren bör vara att höja andelen tillsvidareanställda lärare (bitr. lektor, lektor

eller professor) så att externt rekryterade forskare inte utgör kärnan men är ett komplement till långsiktig lärarresurs inom programmet samt att höja den undervisande personalens högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska kompetens.

Styrkor och svagheter

Ett viktigt första steg i allt strategiskt utvecklingsarbete är att kartlägga situationen, och därmed "se sanningen i vitögat". Det är först när utgångspunkterna är klara som det är möjligt att ge förslag till förbättringar och åtgärder. I nedanstående avsnitt presenterar vi de tre främsta styrkorna och de viktigaste utmaningarna. Vi presenterar tre primära svagheter som vi tror behöver åtgärdas för att kunna förbättra utbildningarnas kvalitet. Vi har valt att begränsa svagheterna till tre för att det ska underlätta det kommande strategiska prioriteringsarbetet. I slutet av dokumentet lämnar vi också tre förslag på åtgärder i avsnittet *Vägen framåt*.

Styrkor

Bedömaregruppen har efter att noggrant läst och analyserat underlaget samt reflekterat över intrycken från intervjuerna med studenter och personal kommit fram till nedanstående tre styrkor. Utifrån dessa styrkor går det att dra slutsatsen att det finns en stor potential till utveckling och fortsatt kvalitetsarbete.

1. *Framgångsrik flervetenskaplig verksamhet med hög vetenskaplig kompetens och framgång.* Det är vår absoluta övertygelse att forskarna och lärarna vid institutionen är mycket framgångsrika när det gäller forskning inom respektive gebit och i att bedriva flervetenskapliga forskningsprojekt. Den framgångsrika forskningen speglas också i utbildningen inom lingvistik och språkteknologi, där det finns en nära koppling till forskningsfronten. Studenterna inom dessa ämnen får träffa lärare med stor ämnesexpertis som kan delge den senaste forskningen till studenterna. Detta är avgörande för högkvalitativ akademisk utbildning. Denna styrka ger möjligheter till att framöver bygga upp tvärvetenskapliga ämnen och nya program.
2. *Engagerad personal.* Intrycket av intervjuerna är att personalen vid Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori har ett stort engagemang och uppvisar ett professionellt förhållningssätt. Trots en ekonomiskt bekymmersam situation över flera års tid med ansträngd arbetsmiljö är personalen mycket engagerad och mån om att hantera och lösa situationen. Personalen har en stor frihet över sitt arbete och använder den på ett konstruktivt och ansvarsfullt sätt.
3. *Program som förenande kraft.* Språkteknologiprogrammet utgör ett lysande exempel på hur man kan arbeta över institutions-, fakultets- och lärosätesgränser med ett tjugotal forskare och lärare involverade i utbildningen på ett framgångsrikt sätt.

Detta program har en förenande kraft bland lärarna och forskarna med olika forskningsinriktningar och kompetenser genom personalens engagemang och ett systematiskt kvalitetsarbete, något som gynnar både utbildning och forskning.

Svagheter

På samma sätt som vi har funnit styrkor, har vi också funnit ett antal svagheter som främst bör ses som viktiga möjligheter till utveckling.

1. *Avsaknad av tydligt strategiskt ledningsarbete.* Vi anser att det finns en del brister i ledningen av arbetet vid institutionen både när det gäller undervisning och det administrativa stödet. Nedan har vi listat några av de områden där det krävs ett tydligare ledarskap.
 - a. *Prioritering.* En av de viktigaste delarna i ett strategiskt arbete är att prioritera vad som ses som viktigast för att kunna kraftsamla resurserna och få störst utdelning. Inom humanistiska och samhällsvetenskapliga discipliner förs det ofta en diskussion om man ska styra verksamheten strategiskt eller följa en mer romantiserad laissez faire-linje och låta "alla blommor blomma". Vårt intryck är att den senare dominerar på institutionen och det kan vara en förklaring till den rådande situationen. När det inte är tydligt utpekade vad som ska prioriteras inom administration, undervisning och forskning blir det också svårt att prioritera vad som är viktigast och först behöver åtgärdas.
 - b. *Glapp mellan policy och genomförande.* Ett vanligt förekommande problem i många organisationer är att det förekommer en mängd olika strategier, planer, policyer och reglementen som inte efterlevs i praktiken. Med andra ord produceras många kloka dokument som alltför ofta endast blir hyllvärmare. Det är därför viktigt att ledningen säkerställer att medarbetarna och cheferna tillsammans går igenom, tolkar, anpassar, och applicerar innehållet för att dokumenten ska ha någon reell betydelse. Det är alltså oftast ett för stort fokus på produkterna och för lite på processerna när man i organisationen arbetar med innehållet i dokumenten. Inom institutionen, fakulteten och universitet finns många viktiga dokument som många gånger syftar till att sprida kunskaper och säkerställa kvaliteten. Men utifrån resultaten i intervjuerna kan vi konstatera att det finns ett glapp mellan policy och genomförande. Detta kan bland annat förklaras av att ett stort antal lärare kontrakteras för att under en kortare tid undervisa på en kurs. Det är då svårt att säkerställa att samtliga av dessa lärare ges möjlighet att dels få tillgång till dokumenten, dels att förstå innehållet och dess konsekvenser för arbetet.
 - c. *Högskolepedagogisk utbildning.* Det har framkommit i både utvärderingsunderlaget och intervjuerna att en stor andel av den undervisande personalen saknar högskolepedagogisk utbildning. Detta ser vi som bekymmersamt och något som inte främjar kvaliteten på utbildningarna. De som har genomgått högsko-

lepedagogisk utbildning har exempelvis en bättre förståelse för den viktiga relationen mellan läraren, ämnet och studenten, vilka regleringar som gäller och hur examinationsformer kan utformas och varieras. Ämnesdidaktik är ett särskilt område inom pedagogiken, som är viktig för den praktiska lärargärningen. Med goda didaktiska kunskaper vet läraren hur lärandet i ett visst ämne bör utformas på bästa möjliga sätt.

- d. *Kvalitetssäkring av examinationen av kandidat-, magister- och masteruppsatserna.* Det saknas ett system för att säkra en jämn och hög kvalitet på examinationen av uppsatserna. Med tanke på att ett stort antal av den personalen som handleder kontrakteras från andra institutioner är det särskilt viktigt att det finns ett tydligt och kontinuerligt kvalitetssäkringssystem. Examination av uppsatser är inte en exakt vetenskap utan handlar om en bedömning. Av den anledningen är det viktigt även för institutionens personal att det finns ett kvalitetssäkringssystem när det gäller uppsatsexamination. Ett sådant system kan bestå av ett så kallat kalibreringsmöte som hålls årligen. Då ska personalen läsa, jämföra och diskutera betygssättningen av ett antal uppsatser för att kalibrera förståelsen för var gränserna går för en underkänd, godkänd och väl godkänd uppsats. Kalibreringsmötena bör också hållas inför examinationsdagen(-arna) och då examinatorerna diskuterar betygssättningen och uppsatser som upplevs svåra att bedöma. Med ett sådant här kvalitetssäkringssystem byggs med tiden upp en gemensam kunskap och erfarenhet av att bedöma uppsatser på rättssäkert vis.
2. *Personalsituationen.* Vi har identifierat att det föreligger en hel del utmaningar med personalsituationen. Dessa bör hanteras för att kunna stärka utbildningarnas kvalitet ytterligare. För det första kan vi konstatera att det finns ett stort antal chefer och därmed chefsled inom institutionen och fakulteten. Det i sig brukar medföra en otydlighet om vem som ansvarar för vad samt utmaningar i kommunikationen när informationen ska passera flera led. Vi förordar att organisationen ses över och att ett antal chefsled tas bort. I intervjuerna med både den undervisande och administrativa personalen framkom att personalen upplever mycket stress. Den administrativa personalen är för tillfället underbemannad och med tanke på att ett stort antal lärare kontrakteras från andra institutioner innebär det mycket kontakttid med dessa för att säkerställa en viss grad av kvalitet i undervisningen. Även den undervisande personalen känner sig stressade och upplever att de inte får betalt för sin arbetsinsats med tanke på de små kursbudgetarna. Det i sig leder till att lärarna inte känner sig nöjda med sina arbetsinsatser. Dessutom är det en skev fördelning av forskare och lärare som undervisar samt en stor andel externa lärare. Detta ser vi som en allvarlig situation, och det är därför viktigt att kraftsamla, prioritera och utveckla en strategi för utvecklingen av och inriktningen på kurser och program.

3. *Brist på forskningsanknytning inom kommunikatörsprogrammet.* Detta program är viktigt för institutionen dels för att det attraherar ett stort antal studenter, dels för att många av lärarna och forskarna är beroende av att få undervisa på detta program. Utifrån intervjun med institutionsledningen förstod vi att flera lärartjänster förutsätter undervisning på kommunikatörsprogrammet. Därmed är det ytterst viktigt att skyndsamt påbörja arbetet med att åtgärda de brister på programmet som vi har identifierat (se mer om detta nedan). Den största svagheten med detta program är avsaknaden av forskningsanknytning till de fält som är centrala för kommunikatörsprogrammet. Detta medför att institutionen blir beroende av externa forskare och lärare för att utveckla programmet och säkerställa dess kvalitet. Bristen på forskningsanknytning är tydlig när det gäller programmets struktur och innehåll på kurserna. De flesta kurser ger intrycket av att vara grundkurser och det är svårt att förstå progressionen inom programmet. Det är också tveksamt om magister- och masteruppsatserna motsvarar kriterierna för dylika arbeten.

Vägen framåt

I genomgången av svagheter ovan beskrivs tre områden där institutionen står inför viktiga utmaningar: avsaknaden av tydligt strategiskt ledningsarbete, personalsituationen samt bristen på forskningsanknytning inom kommunikatorsprogrammet. Inom varje område beskrivs i detalj ett antal problem som behöver lösas. Förmågan att ta sig an dessa utmaningar inom närtid blir avgörande för institutionens och ämnenas utveckling. Vi ska här peka på tre utgångspunkter för vägen framåt.

Vision, strategi och ledning

Det finns flera saker som behöver åtgärdas, men det viktigaste är att förändringarna drivs av en gemensam innehållslig vision och långsiktig strategi ("Vad/Var vill vi vara på fem till tio års sikt och hur ska vi nå dit?"). I detta sammanhang kan man påminna sig att en fråga som ofta ställs i den svenska akademiska världen handlar om vad som är viktigast: undervisning *eller* forskning? Vid framgångsrika universitet, såsom Stanford och Berkeley, säger man med självklarhet och självförtroende: undervisning *och* forskning!

Det gäller att skapa en hållbar balans mellan forskning och undervisning så att dessa kan utvecklas i samspel. I lingvistik föreligger en stark forskningssida medan undervisningssidan är svag och lärarkrafterna splittrade. Här behöver man stärka undervisningssidan väsentligt. I kommunikatorsprogrammet är forskningssidan obefintlig. Här måste forskningskompetens byggas upp och samspelet mellan undervisning och forskning utvecklas för att kvaliteten på programmet ska hålla mastersnivå.

Masterprogrammet i språkteknologi lyckas hitta en balans mellan forskning och undervisning genom sin starka forskningsanknytning. Det ger också göteborgsinstitutionen en profil utåt, framför allt nationellt men även internationellt. En möjlig strategi och utgångspunkt för prioriteringar är att utveckla kopplingar mellan å ena sidan språkteknologi i vid bemärkelse och å andra sidan lingvistik, kommunikatorsprogrammet och gärna filosofi och vetenskapsteori. En specialisering mot språkteknologi inom kommunikatorsprogrammet samt en ämnesöverskridande kurs i vetenskapsteori och etik kunde vara exempel på sådana kopplingar, som skulle kunna verka profilskapande och användas i marknadsföring för att attrahera än fler studenter.

I underlaget vi fått finns gott om analyser av svagheter och det finns utförliga åtgärdslistor. Emellertid finns det ingen tydlig prioritering bland förslagen på åtgärder. Kanske det hör samman med att kategorin svagheter i underlaget omfattar både det man i en klassisk SWOT-analys skulle kategorisera som "weaknesses" och det som

man skulle kategorisera som "threats", där det förra är interna problem som man själv råder över och det senare är externa problem som man inte äger. Genom att tydligare analysera vilka svagheter som man själv äger och kan göra något åt – till skillnad från yttre hot – bör det bli lättare att prioritera och vidta effektiva åtgärder.

Kvalitetshöjande åtgärder

Samtliga utbildningar som vi granskat – lingvistik, språkteknologiprogrammet och kommunikatorsprogrammet – lider av att lärarkrafterna är splittrade och detta bidrar till en rad negativa effekter på kurssamordning, bemötande av studenter och framförhållning i planeringen och genomförandet och utvecklingen av utbildningarna. Genom att samla undervisningen på färre händer och ha en enklare och tydligare ansvarsfördelning skulle flera av de problem studenter, lärare och administrativ personal upplever kunna reduceras.

Den åtgärd som har högst prioritet är att rekrytera en välmeriterad forskare som lektor eller professor för kommunikatorsprogrammet. Detta skulle förbättra balansen och samspelet mellan forskning och utbildning och ge utbildningen en nödvändig kvalitetshöjning. Ett biträdande lektorat i lingvistik skulle också vara välkommet, liksom att tydligare samla undervisningen kring ett mindre antal huvudlärare i språkteknologiprogrammet.

Andra kvalitetshöjande åtgärder är att stärka den pedagogiska kompetensen hos övriga lärare genom högskolepedagogisk utbildning och ge dem tid till gemensam kursplanering och arbete i lärarlag, att se till att studenterna själva får möjlighet att utse representanter till nämnder och styrelseorgan samt att i en brett sammansatt arbetsgrupp (lärare, forskare, studenter och ledning) planera hur det nya huset med dess faciliteter bäst ska utnyttjas för undervisning och lärande.

Personalsituation och ansvarsfördelning

Vårt intryck från intervjuerna är att personalen känner att de inte räcker till. De många forskarna som också undervisar en mindre del av sin tjänst upplever att de ändå får för lite tid till forskning (undervisningen inkräktar på forskningen). De som undervisar lite mer tycker att deras undervisningsinsatser inte blir riktigt bra på grund av tidsbrist. Den studiesamordnande personalen upplever orimlig stress när de ska spurta med att få ihop lärarsituationen inför en kurs. Allt detta leder till att studenterna upplever sin studiesituation som splittrad. Splittrad på för många lärare, som inte skapar tillräcklig kontinuitet mellan sina respektive insatser, och planeringsmässigt splittrad på grund av att man inte alltid i god tid får tydliga besked om vad som gäller.

Vårt intryck efter att ha läst underlaget och efter att ha genomfört platsbesöket är att dessa problem är akuta. Samtidigt behöver de åtgärder som vidtas hänga samman

med en långsiktig och hållbar strategi för institutionens utveckling. En tydligare ansvarsfördelning med färre inblandade led är en åtgärd värd att pröva.

Bilaga 1 – underlag

1. Gemensam dokumentation
 - a. [A] [Reflektion och vägledning](#)
 - b. [B] [Handlings- och verksamhetsplan 2018](#)
 - c. [C] [Handlings- och verksamhetsplan 2019](#)
 - d. [D] [Anvisningar programråd](#)
 - e. [E] [Instruktioner för utbildningsråd](#)
 - f. [F] [Utbildningsuppdrag och utfall 2014–2018](#)
 - g. [G] [Utbildningsbokslut 2018](#)
2. [Lingvistik](#)
 - a. [A] Kursplaner och examensbeskrivningar: kursplan LI1101, kursplan LI1201, kursplan LI1301, kursplan LI1401, kursplan LI1402, kursplan LI1403, kursplan LI1404, kursplan LI1405, kursplan LI1407, kursplan LI1412, Lokal examensbeskrivning lingvistik-kandidatexamen, Lokal examensbeskrivning lingvistik-magisterexamen, Lokal examensbeskrivning lingvistik-masterexamen
 - b. [B] Lärmöten: Lingvistik lärmöte 21_82018, Ämnesrådsmöte 2018-11-16
 - c. [C] Kursöversikter och scheman: LI1101, LI1201, LI1301, LI1401, LI1402, LI1403, LI1404, LI1405, LI1407, LI1412, Schema H18, Schema V19
 - d. [D] Examination:
 - i. Examensarbeten: LI1301 Kandidatuppsats Bedömningskriterier, LI2201 Magisteruppsats Bedömningskriterier, LI2301 Masteruppsats Bedömningskriterier masteruppsats
 1. uppsatser - master: LI2301-Golsa masteruppsats, Thesis Golsa 14 (Revised version)
 2. uppsatser kandidatuppsatser: Emma_Hedberg_arkiv-version, LI1301 Examinationsblankett Axel Storckenfeldt, LI1301 Examinationsblankett Hedberg Emma, storckenfeldt kandidatuppsats
 - ii. Övningar_examination_Grundkurs 30hp
 - iii. Övningar_examination_LI1201 Fortsättningskurs-fördjupningsnivå
 - e. [E] Kursvärderingar: kursvärdering_lingvistikens_grunder, kursvärdering_lingvistiska_tillämpningar, Kursvärdering_språkteknologi

- f. [F] Lärarkompetens och lärarkapacitet: Lärarkompetens och kapacitet lingvistik
 - g. [G] Tidigare utvärdering (Högskoleverket): Utvärdering_HSV_2002
 - h. [H] Registreringar: Registreringar lingvistik H18-V19
 - i. [I] Litteratur: Kurslitteratur H18 och V19
3. [Kommunikatörsprogrammet](#) (H2KTR)
- a. [A] Kursplaner och utbildningsplan: KT2101 kursplan h18, KT2102 kursplan h18, KT2103 kursplan h18, KT2104 kursplan h18, KT2105 kursplan h18, KT2106 kursplan h18, KT2107 kursplan h18, KT2108 kursplan h18, KT2109 kursplan h18, KT2110 kursplan h18, KT2501 kursplan v19, KT2502 kursplan v19, KT2602 kursplan v19, UtbildningsplanH2KTR
 - b. [B] Programråd och lärarmöte: dagordning_programrad20181122, Förslag_programråd_kommunikatörsprogrammet, Kommunikatörsprogrammet
 - c. [C] Kursöversikter och scheman: o. Introduktionsdagar, H2KTR scheman H18+ V19, KT2101-H18-kursöversikt, KT2102-H18-kursöversikt, KT2103-H18-kursöversikt, KT2104-H18-kursöversikt, KT2105 kursöversikt, KT2106 Kultur och kommunikation Kursöversikt, KT2107-H18-kursöversikt, KT2108-H18-kursöversikt, KT2109-H18-kursöversikt, KT2110-H18-kursöversikt, KT2501 Magisteruppsats kursöversikt, KT2502-KT2602 Kursöversikt
 - d. [D] Examination: Examensarbeten: Magister: G resp. VG 2 uppsatser var, vs Master G resp. VG 2 uppsatser var
 - e. [E] Kursutvärdering: KT2101H18, KT2102H18, KT2104H18, KT2105V19, KT2106V19, KT2501V19, KT2601V19Praktik
 - f. [F] Lärarkompetens och lärarkapacitet: Lärarkompetens H2KTR
 - g. [G] Rekryteringsenkät: rekryteringsenkät_kt_prel_resultat, rekryteringsenkät_kt_prel_resultat
 - h. [H] Alumnundersökning: alumn2018H2KTR, raw_data_alumn_survey2018
 - i. [I] Benchmarking arbetslivsanknytning: handlingsplan_benchmarking_FLV
 - j. [J] Litteratur: Termin 1, 2, 3
4. [Språkteknologi](#) (H2MLT)
- a. [A] Kursplaner och utbildningsplan: kursplan-LT2001, kursplan-LT2002, kursplan-LT2113, kursplan-LT2205, kursplan-LT2212, kursplan-LT2213, kursplan-LT2214, kursplan-LT2216, kursplan-LT2311, kursplan-LT2314, kursplan-LT2316, kursplan-LT2318, kursplan-LT2319, kursplan-LT2402, Utbildningsplan MLT
 - b. [B] Programråd, lärarmöten, etc.: minnesanteckningar-ämnesdag-språkteknologi-2019-appendix-GU, minnesanteckningar-ämnesdag-språkteknologi-2019, mlt-developmentday20170329-appendix-adwords,

- mlt-developmentday20170329-appendix-stats, mlt-development-day20170329-appendix-studentinterview, mlt-developmentday20170329, mlt-developmentday20171213-appendix-courseeval, mlt-development-day20171213, mlt-developmentday20181213-appendix-courseeval, mlt-developmentday20181213, mlt-developmentday20190829, mlt-pc-20161111, mlt-pc-20171114, mlt-pc-20181011, mlt-teachersmeet20170828
- c. [C] Kursöversikter och scheman: o. Kurser i progression, LT2001-LT2111-H18-kursöversikt, LT2002-LT2112-H18-kursöversikt, LT2003-LT2113-LT2114-H18-kursöversikt, LT2212-LT2202-V19-kursöversikt, LT2213-LT2203 kursöversikt, LT2214-LT2204 kursöversikt, LT2216-LT2206-V19-kursöversikt, LT2311-LT2303-H18-kursöversikt, LT2314-LT2304-H18-kursöversikt, LT2316-LT2306-H18-kursöversikt, LT2318-H18-requirements, LT2318-LT2308-H18-kursöversikt-2, LT2319-LT2309-H18-kursöversikt, LT2402-LT2205-V19-kursöversikt, Scheman MLT - H18, V19
- d. [D] Examination:
- i. bedömningskriterier exjobb - förslag: mlt-thesis-criteria-proposal, mlt-thesis-grading-criteria-new-draft
 - ii. Masteruppsatser: betyg-masteruppsatser, Thesis_Almquist_H18, Thesis_Matsson_H18, Thesis_Rormann-Olsen_H18, Thesis_Vosse_V19
 - iii. Studentprestation: LT2304, LT2318
 - iv. examinationsuppgifter-V19
 - v. examinationsuppgifter-H18
- e. [E] Kursvärderingar: LT2111-LT2001-H18-courseval, LT2112-LT2002-H18-courseval, LT2113-LT2003-LT2114-H18-courseval, LT2212-V19-courseval, LT2216-V19-courseval, LT2304-LT2314-H18-courseval, LT2306-LT2316-H18-courseval, LT2308-LT2318-H18-courseval, LT2309-LT2319-H18-courseval
- f. [F] Lärarkompetens: Lärarkompetens MLT
- g. [G] Tidigare utvärdering av programmet (BLUE11): BLUE11_program-rapporter_hfn_kompletterad, Kommentarer BLUE 11, mlt-blue11-finalaudit
- h. [H] Antagningsstatistik: MLT stats full, MLT stats
- i. [I] MLT-specifikt lärmaterial: teacher-info-course-evaluation-procedure, teacher-info-for-application-evaluators, teacher-info-for-course-organizers, teacher-info-routines-for-thesis-projects
- j. [J] MLT-specifik studentinfo: career-paths-in-LT-2018, mlt-thesis-topic-proposals-18-19
- k. [K] Enkät och rapport om undervisning och lärande på MLT: Dobnik-teaching-of-LT-adapted-to-learning, LT2111-LT2001-H18-enkät-bakgrund

1. [L] Benchmarking arbetslivsanknytning: handlingsplan_benchmarking_FLV
- m. [M] Litteratur: Termin 1, 2, 3, 4

Bilaga 2 – Program platsbesök

10 mars 11:00–18:00

- 11.00 - 14.00 Bedömarpanelens egna arbete inkl. lunch
- 14.00 - 14.30 Studentrepresentanter: 2 från MLT, 1 från Lingvistik och 2 från H2KTR
- 14.30 - 15.00 Alumni: 1 från lingvistik och 1 från MLT
- 15.00 - 15.30 Paus
- 15.30 - 16.00 Doktorander: 1 från lingvistik och 1 från MLT
- 16.00 - 16.30 Forskare: 1 från lingvistik, 1 från MLT och 1 från H2KTR
- 16.30 - 17.00 Lärare: 1 från lingvistik, 3 från MLT och 1 från H2KTR
- 17.00 - 18.00 Bedömarpanelens egna arbete *11 mars 8.00–15.00*
- 08.00 - 9.00 Institutionsledning: prefekt, utbildningsansvarig viceprefekt, avdelningschef för verksamhetsstöd, avdelningschef för lingvistik, logik och vetenskapsteori, ekonom
- 09.00 - 10.00 Utbildningsadministration: utbildningssamordnare, 2 utbildningsadministratörer, ekonom
- 10.00 - 11.00 Fakultetsledning: dekan, prodekan, vicedekan för utb. på grund- och avancerad nivå
- 11.00 - 15.00 Bedömarpanelens egna arbete